

paa dette Omraade, som er i højeste Grad uretfærdig, og som bliver fuldkommen gret, naar man lader en aldeles insolvent Bank — jeg kan nævne flere: Detailhandlerbanken, Grundejerbanken, Den lille Laanekasse — beholde Stempelbegunstigelse, men nægter Stempelbegunstigelse til nye Banker, som ere yngre end 1901, selv om saadanne Banker ere nok saa solide. Men det gør man. Nu er det dog ganske klart, at naar det er lovligt, at de gamle Banker sidde med deres Stempelbegunstigelse, som er given indtil videre, maa det ogsaa være lovligt at give Stempelbegunstigelse til nye Banker, og hvis det er ulovligt at give Stempelbegunstigelse til nye Banker, saa maa det ogsaa være ulovligt at lade de gamle Banker beholde denne Stempelbegunstigelse „indtil videre“, som de have faaet, men i alle Tilfælde bør der tilvejebringes Lighed for Loven paa dette Omraade. Det er skadeligt for vort Næringsliv, at nye Banker eller Smaabanker ikke kunne arbejde sig frem mod de gamle og store Bankers Konkurrence. Denne Konkurrence er altid haard, saa haard, som Konkurrencen er mellem den svage og den overmægtige, men helt galt bliver det, naar den store og overmægtige er beskyttet ved et Privilegium, som gør det endnu vanskeligere for den svage Begynder at arbejde sig frem, og Næringslivet trænger til, at der er smaa Banker, med hvilke der kan gøres solide og gode Forretninger, som de store Banker paa Grund af deres Optagethed ikke kunne tage sig af.

Det er en stor Skade, der tilføjes vort Nærings- og Forretningsliv derved, at man har stillet de nye og fremadarbejdende Banker saa ugunstigt. Men dertil er kommet, at i de senere Aar ere vore Sparekasser komne ind paa at drive Bankvirksomhed selv, ikke blot saaledes, at der oprettes en Bank ved Siden af, men saaledes, at Sparekasserne i alt væsentligt drive Bankvirksomhed selv, f. Eks. diskontere Veksler og belaaene Veksler — skønt dette maa være i Strid med Sparekasseloven af 1880 — og ogsaa ellers drive Bankvirksomhed af forskellig Art. Dette har Sparekasseinspektionen hidtil fundet sig i, sikkert af Kærlighed til Sparekasserne, en Kærlighed, som har været for stærk, og som gør, at Sparekassevirksomheden er bleven mere usolid, end den bør være.

Dertil kommer, at der er ved at vokse en ny Sparekassevirksomhed op. Det er den til Andelsbevægelsen knyttede Sparekassevirksomhed. Jeg vil ikke udtale no-

get om Brugsforeningernes Fællesforenings Soliditet. Jeg haaber, at denne Forretning er fortrinlig ledet, og at denne Fællesforenings hele Virksomhed er aldeles solid. Det kunde ikke falde mig, som ikke kender noget til denne Virksomhed, ind at ytre den mindste Tvivl derom. Jeg har ikke haft Lejlighed til at undersøge den og har ingen Grund til at fremsætte nogen Tvivl derom. Men jeg ønsker at gøre den almindelige Betragtning gældende, at det er urigtigt, at Folk i Almindelighed anbringe deres Penge i en Virksomhed, som driver Handel eller Industri. Jeg kommer til at se paa det ærede Medlem fra Frøstrupkredsen (Nørhave), og det ærede Medlem vil fra sin Valgkreds huske en stor Ulykke, som er sket oppe i det nordvestlige Jylland i den sidste Tid. Jeg erindrer ikke at have været Vidne til noget saadant her i Danmark før, hvorimod der i Jonas Lies Romaner læses meget om dette, at Folk anbringe deres Sparepenge i store norske Købmandshuse, fordi de anse dem for rige og vel funderede, og fordi de tro, at de have stor Omsætning og tjene mange Penge og de der faa gode Renter. Det viser sig nu ogsaa, at der i en afsides Del af vort Fædreland, i Øsløs, er passeret det, at Egnens Beboere have indsat deres Sparepenge til Forrentning hos en Mand, som drev Købmandsvirksomhed, i Tillid til, at hans Virksomhed var fuldt ud solid. Nu er han imidlertid gaaet fallit, og Folk have i vid Udstrækning tabt deres Penge. Dette er dog et talende Bevis for, at det er i højeste Grad uforsigtigt at anbringe Sparepenge i Forretningsvirksomhed, og derfor er det netop, at Sparekasser ikke maa drive Forretningsvirksomhed.

Men nu se vi, at Fællesforeningen af Forbrugsforeninger driver Sparekassevirksomhed, og det kan den gøre, naar Lovgivningen tillader det. Men naar den gør det, maa den i alt Fald ogsaa følge Lovgivningens Bestemmelser. Nu viser det sig imidlertid, at de Kontrabøger, som denne Fællesforening udsteder, ere ikke stemplede, som de skulle være stemplede, idet det er en Sparekasse uden Stempelbegunstigelse. Og saa have vi i den sidste Tid set det Komediespil, at en Sagfører — som formodentlig maa være Sagfører for Foreningen — har indsat 300 Kr. paa en Kontrabog og derefter hævet disse 300 Kr. igen, andet er der ikke sket, og saa har han med den henvendt sig til Generaldirektoratet for Skattevæsenet og faaet Resolution for, at den skulde være stemplet